

k splacení jiného způsobu než předepsaného vyhláškou, jde to na jeho vrub a jest mu zůstaveno, domáhati se náhrady na tom, komu přičítá za vinu, že jeho splátka nedošla určeného cíle.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, R II 169/28.)

V opatrovnické věci nezl. Zdenka O-a vydal opatrovnický soud usnesení, by bylo na nemovitosti vloženo zástavní právo pro zbytek 10.000 Kč dědického podílu opatrovancova. Důvody: Částku 10.000 Kč složil otcovský opatrovník do rukou úředníka soudní kanceláře, jenž ji zpronevěřil, proti výslovnému zákazu placení hotovými na úředníky soudní, tudíž na vlastní zodpovědnost. Nelze však za toho stavu věci uznati, že 10.000 Kč převzal soud poručenský jako takový, neboť podle spisů a podle konaného šetření částka ta pro nezletilého nikde nebyla zaúčtována. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovateli lze dáti za pravdu, že vyhláška ze dne 23. března 1921, čís. 125 sb. z. a n. neustanovuje, že placení hotovými penězi jest neplatné. Avšak předpokladem zániku spláceného dluhu jest, by zaplacená částka přišla do rukou osoby neb orgánu zákonem k tomu určených, v souzeném případě do sirotčí pokladny, a to se nestalo. Nestalo-li se tak proto, že stěžovatel použil k složení dlužné částky jiného způsobu, než onou vyhláškou jest předepsáno, jdou následky toho na jeho vrub a jest mu jen zůstaveno, domáhati se náhrady na tom, komu přičítá za vinu, že jeho splátka nedošla určeného cíle. Mýlný je stěžovatelův názor, že bude sprostěn povinnosti, zaplatiti složenou částku po druhé, bude-li zjištěno, že za přijetí hotovostí odpovídá ta neb ona osoba třetí, neboť zjištěním tím vznikne mu snad nárok proti této třetí osobě na náhradu škody, ale nezaniká tím nárok věřitelův — nezl. Zdenka O-a — na zaplacení částky do té doby do sirotčí pokladny nesložené.

Čís. 8102.

O nároku manželky proti manželi, by ji přijal do společné domácnosti, jest jednati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, R II 172/28.)

Manželka navrhla na soudě, by její manžel byl přidržen přijati ji do společné domácnosti. Soud první stolice rozhodl, že návrh patří na pořad práva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Proti souhlasným usnesením nižších soudů ve věcech nesporných jest přípustný dovolací rekurs jen z důvodů zmatečnosti, zřejmé protispisovosti nebo zřejmé nezákonnosti. Stěžovatelka hájí proti názoru nižších soudů stanovisko, že v nesporném řízení může býti rozhodováno o návrhu opuštěné nebo vypuzené manželky, by ji manžel přijal do společné domácnosti, a uplatňuje tedy nezákonnost rozhodnutí nižších soudů. Avšak nezákonnost není nijak zřejmá a judikatura nejvyššího soudu ustálila se už na tom, že pro rozhodování o takovém nároku je přípustný jen pořad práva (srov. na př. rozhodnutí čis. 1546, 3449 a 3695 sb. n. s.). V nesporném řízení pojednává soud jenom potud z povinnosti úřední nebo k návrhu stran, pokud to nařizují zákony (§ 1 nesp. říz.), může tedy soud v tomto řízení rozhodovati jen o těch nárocích soukromoprávních, při nichž ho zákon k rozhodování takto zmocňuje. Ale žádný zákon nedává soudu zmocnění, by v nesporném řízení jednal o nároku manželky na přijetí do společné domácnosti. Nejde tu o ochranu práv osoby, která podle § 21 obč. zák. požívá zvláštní záštity zákona a jejíž zájmy tedy soud jest povolán hájiti v nesporném řízení z moci úřední (§ 181 nesp. říz.). Třebaže manželé svémocně nesmějí zrušiti společenství manželské, není opuštěný nebo zapuzený manžel pod zvláštní ochranou úřadu, jako osoby v § 21 obč. zák. jmenované, a záleží jen na něm, chce-li svého práva na přijetí do společné domácnosti použiti. V manželském právu jen některé nároky mají ráz nároků, nepodléhajících disposici stran, na příklad uplatnění veřejnoprávní překážky neplatnosti manželství, vyšetření viny na rozvodu a rozluce, ale nepatří k nim vedení společné domácnosti. Proto ani z tohoto důvodu nemůže se stěžovatelka dovolávati přípustnosti nesporného řízení. Ani rozlukový zákon (§ 13 c) a prováděcí nařízení k němu ze dne 17. června 1919, čis. 362 čl. I.) nemluví pro názor stěžovatelky a nestanoví nesporný pořad pro vyřízení nároku na přijetí do společné domácnosti. Soudní výzva k návratu do společné domácnosti ve smyslu § 13 c) rozl. zákona ovšem není předmětem řízení sporného a děje se jen usnesením. Ale touto výzvou nezřizuje soud exekuční titul, na základě něhož by bylo lze vymoci přivedení do společné domácnosti. Nejde při něm o konečné rozhodnutí o nároku opuštěného manžela na přijetí, nýbrž výzva má ráz jenom prozatímního opatření, které se vydává na pouhé osvědčení příčiny opuštění. Teprve ve sporu rozlukovém jedná se o skutečné podstatnosti příčiny a zlomyslnosti opuštění. Proto ustanovení rozlukového zákona a jeho prováděcího nařízení čl. I., jež upravují možnost pouhé výzvy k návratu do společné domácnosti, ale nikoliv konečné rozhodování o povinnosti k návratu do společné domácnosti nebo k přijetí do ní, nelze se dovolávati pro přípustnost nesporného pořadu o této povinnosti. Ani § 382 čis. 8 ex. ř. nesvědčí opaku, ba spíše názoru zde hájenému. Prozatímní opatření příkazem přijetí do společné domácnosti má za účel, by opuštěný nebo zapuzený manžel zatím nepostrádal výživy nebo vzájemné pomoci (§ 91 a 92 obč. zák.), než bude sporem roz-

hodnuto o rozvodu, rozluce atd. Prozatímní opatření předpokládá, že buď byla už žaloba podána, nebo že bude podána, ježto jinak by prozatímní opatření bylo zrušeno (§ 391 druhý odstavec ex. ř.). Proto § 382 čís. 8 a 391 ex. ř. svědčí tomu, že nárok na přijetí do společné domácnosti, pokud nejde o pouhé prozatímní opatření, nutno vyříditi pořadem práva. Jde o nárok, který vzniká ze vzájemného poměru manželů, není ryze majetkoprávní, jak to má na mysli § 50 čís. 3 j. n., rozhodnutí o něm není příkázáno nespornému soudnictví a proto náleží na pořad práva. Starší kolísající prakse nejvyššího soudu vídeňského připouštěla sice i nespornou cestu k vyřízení takových nároků na přijetí do společné domácnosti proto, že před zahájením rozvodového sporu měl soud podle ustanovení občanského zákoníka zatímne upravit poměry rodinné, zejména co do výživy a odděleného bydliště cestou nespornou, ale ustanoveními exekučního řádu a jurisdikční normy byla cestě nesporné ponechána tato úprava jenom tehdy, jde-li o prozatímní opatření na dobu trvání sporu. Jinak nutno ji řešiti pořadem práva.

Čís. 8103.

Pro nárok odesílatele proti zasílateli na odvedení dobírky neplatí lhůta čl. 386 obch. zák.

Jest zaviněním při volbě mezizasílatele, pověřil-li zasílatel vybráním vysoké dobírky mezizasílatele, o němž věděl, že jeho jmění neposkytuje dostatečnou jistotu za odvedení dobírky.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, Rv II 643/27.)

Žalující firma předala žalované zasílatelské firmě dopravu zboží do Londýna proti dobírce. Žalovaná firma předala provedení dopravy firmě R. v Hamburku, jež z účtovaných 328 liber zpronevěřila 233 liber. Žalobu proti žalované firmě o zaplacení těchto 233 liber procesní soud první stolice zamítl. V otázce promlčení zažalovaného nároku uvedl v důvodech: Žalobní nárok není promlčen ve smyslu čl. 386 obch. zák., neboť v souzeném případě nejde o to, že se zboží buď úplně ztratilo, nebo že ho bylo méně, že bylo poškozeno nebo pozdě dodáno, nýbrž žalobkyně opírá žalobu o mandát, takže o promlčení žalobního nároku platí všeobecné ustanovení, tudíž tříletá lhůta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Námítku promlčení, s níž se vzhledem k obsahu dovolací odpovědi dlužno především zabývat, vyvrátil správně již první soud, poukávav na to, že se podle čl. 386 obch. zák. v jednom roce promlčují toliko nároky pro ztrátu, úbytek, poškození neb opožděné dodání zboží, kdežto pro všechny jiné nároky proti zasílateli, k nimž náleží také zažalovaný